

Handläggare
Per Knutas
Telefon: 08-50833808

Till
Utbildningsnämnden
2025-03-27

Yttrande i mål om laglighetsprövning

Förvaltningsrättens mål nr 42-25

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som sitt yttrande till förvaltningsrätten.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Utbildningsnämndens beslut om verksamhetsplan 2025 (UTBF 2024/6185) har överklagats till förvaltningsrätten i Stockholm vad avser grundbelopp för enskilda huvudmän som bedriver gymnasieverksamhet. Förvaltningsrätten har i ett föreläggande förelagt utbildningsnämnden att inkomma med yttrande över överklagandet.

Utbildningsförvaltningen anser att överklagandet ska avslås. Förvaltningen anser att bidragen till enskilda huvudmän beräknas på samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser i egen regi i enlighet med bestämmelserna om bidrag på lika villkor och att bidraget grundar sig på utbildningsnämndens budget. Det överklagade beslutet strider således inte mot bestämmelserna i skollagen eller gymnasieförordningen och överklagandet ska därmed avslås.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som sitt yttrande till förvaltningsrätten. Med hänsyn till svarstiden behöver beslutet justeras omedelbart.

Bakgrund

Utbildningsnämnden fattade beslut om verksamhetsplanen för år 2025 den 12 december 2024.

Beslutet har därefter överklagats till förvaltningsrätten i Stockholm och förvaltningsrätten har i ett föreläggande till utbildningsnämnden i ett mål om laglighetsprövning enligt kommunallagen förelagt

utbildningsnämnden att yttra sig över överklagandet. Överklagandet avser grundbelopp för enskilda huvudmän som bedriver gymnasieverksamhet.

Ärendet

Klaganden anför som grund för överklagandet att grundbeloppet till enskilda huvudmän inte har fastställts efter samma grunder som utbildningsnämnden tillämpar vid fördelning av resurser till sådana nationella program som utbildningsnämnden själv erbjuder och att bidraget inte grundar sig på kommunens budget för år 2025. Fortsatt menar klaganden att utbildningsnämnden ska fastställa bidragsnivån utifrån budgeterad kostnad för var och en av de fem kostnadsposterna som anges i gymnasieförordningen och för var och en av de nationella program och inriktningar som utbildningsnämnden erbjuder. Enligt klaganden ska budgetposterna ”programpeng som lämnas till de egna kommunala skolorna, centralt administrativa lokalkostnader och programpeng som lämnas för utbildning som erbjuds i samverkan” i kommunens budget ingå i beräkningsunderlaget för bidraget till enskilda huvudmän. Vidare menar klaganden att ingående samverkanskommunernas budgetar inte ligger till grund för kommunförbundet Storsthlmns rekommenderade samverkansprislista.

Förvaltningsrätten har beviljat anstånd att lämna in yttrande till den 28 mars 2025 för att utbildningsnämnden ska kunna behandla yttrandet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med gymnasieavdelningen och stadsledningskontorets juridiska avdelning.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 18 mars 2025. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 19 mars 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Klaganden anför att grundbeloppet till enskilda huvudmän inte har fastställts efter samma grunder som utbildningsnämnden tillämpar vid fördelning av resurser till sådana nationella program som utbildningsnämnden själv erbjuder. Bidraget grundar sig inte heller, enligt klaganden, på utbildningsnämndens budget för år 2025.

Utbildningsförvaltningens uppfattning är att resursfördelningen till såväl den egna verksamheten och enskilda huvudmän bygger på utbildningsnämndens budget. För att kravet på lika villkor ska kunna uppfyllas för bidragen till enskilda huvudmän, krävs att

bidragen grundar sig på kommunens budget för det kommande året (prop. 2008/09: 171 s. 30). Bidraget ska således grunda sig på det kommande årets budget och beslutas före årets början (se till exempel 13 kap. 1 § gymnasieförordningen). Lagstiftningen ställer inte detaljerade krav på hur kommunen ska utforma sin budget och resursfördelningen, det är i stället en fråga som ligger inom ramen för det kommunala självbestämmandet. Däremot finns angivet vilka kostnadsslag som ska ingå i grundbeloppet (16 kap. 53 § skollagen och 13 kap. 3 § gymnasieförordningen) och det finns också krav på att för sådana utbildningar på nationella program och nationella inriktningar som nämnden erbjuder ska grundbeloppet bestämmas efter samma grunder som nämnden tillämpar för resursfördelning till det programmet eller inriktningen (16 kap. 55 § skollagen).

Utbildningsnämndens resursfördelning till alla skolor utgår från kommunfullmäktiges schablonersättning för varje gymnasieelev som är lika oavsett vilket program i gymnasieskolan eleven är inskriven på eller om eleven är inskriven hos en kommunal eller enskild huvudman eller i skolor i egen regi. Schablonersättningen 2025 är 117 752 kronor, vilket är en ökning med 2,5 procent jämfört med 2024.

Utbildningsnämndens resursfördelningsmodell till gymnasieskolan redovisas i nämndens verksamhetsplan för år 2025 på sidan 80.

Resursfördelningen för gymnasieskolan grundas på samtliga stockholmselever oavsett huvudman. Resursfördelningen till andra kommuner och enskilda huvudmän baseras på samverkansprislistans programpeng. Kostnaden för elever i andra kommuner och hos enskilda huvudmän påverkas av programmixen och programpengen.

Resursfördelning till skolor i egen regi baseras på programpeng, anslag för lokalkostnader och central förvaltning. Kostnaden för elever i egen regi påverkas till viss del av programmix och programpengens nivåer. Vidare påverkas kostnaden av anslag för lokalkostnader och central förvaltning.

När det gäller fördelning av resurser till kommunala skolor i egen regi finns inom utbildningsnämndens budget vissa resurser som inte fördelas ut till de kommunala skolorna, såsom resurser för skolornas lokalkostnader och kostnader för central förvaltning. Dessa resurser dras av då kostnaderna för lokaler och central förvaltning hanteras centralt av utbildningsförvaltningen. Detta är anledningen till att bidragen inom respektive program som utgår till de kommunala skolorna i egen regi (programpengen) är lägre än bidragen för motsvarande program som beviljas till enskilda huvudmän.

Utbildningsnämnden har också nationella uppdrag och regionala uppdrag. Till exempel driver utbildningsnämnden *Riksgymnasium för rörelsehindrade* och *Kungliga Svenska Balettskolan*. För dessa utbildningar finns också elevboenden kopplade.

Utbildningsnämnden driver också gymnasieundervisning för hörselnedsatta elever. Vidare har utbildningsnämnden ett huvudmannansvar för nyanlända. Kostnaderna för dessa utbildningar och utökade ansvar bör exkluderas vid jämförelser.

Genomsnittskostnad för elever i egen regi kan därför med hänsyn till ovanstående avvika från genomsnittskostnad per elev i andra kommuners skolor och enskilda huvudmän.

Analyser i budgetarbetet 2023 visade att kostnad för elever i andra kommuners skolor och enskilda huvudmän samt kostnad för elever i egen regi var jämförbara då kostnaderna för egen regi reducerats med det större åtagandet som beskrevs ovan och skillnaden i programmixen. Utbildningsförvaltningen framförde detta i tjänsteutlåtandet i fråga om yttrande i mål om laglighetsprövning till utbildningsnämnden den 27 april 2023 (mål nr 3322-23, UTBF 2023/961).

Analyser i budgetarbetet 2024 och 2025 ger samma resultat som 2023. Det speglas också i att uppräkningsgraden av programpengen 2024 och 2025 till skolor i egen regi var samma som för enskilda huvudmän respektive interkommunal ersättning inom samverkansområdet. Uppräkningen 2024 var 3,4 procent och 2025 2,9 procent.

Utbildningsnämnden anser att bidragen till enskilda huvudmän beräknas på samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser i egen regi i enlighet med bestämmelserna om bidrag på lika villkor samt att bidragen grundar sig på utbildningsnämndens budget.

Klaganden menar vidare att utbildningsnämnden, i samband med att den fattar ett bidragsbeslut enligt 13 kap. 1 § gymnasieförordningen, ska fastställa bidragsnivån utifrån budgeterad kostnad för var och en av de fem kostnadsposterna och för var och en av de nationella program och inriktningar som utbildningsnämnden erbjuder. Dessa kostnadsposter är undervisning, lärverktyg, elevhälsa, måltider och lokaler. Därpå ska schablonersättning för administration och mervärdesskatt påföras.

Av förarbetena till bestämmelserna om grundbelopp (prop. 2008/08:171 s. 32) framgår bland annat följande. En kommun ska

kunna redovisa hur bidraget har räknats ut med avseende på samtliga kostnadsposter som regeringen föreslår. När grundbeloppet fastställs ska det framgå att och hur alla de nämnda kostnadsslagen är inkluderade. Kommunen ska dock inte vara skyldig att utforma sin egen budget så att den är uppdelad på samtliga kostnadslag som ska ingå i grundbeloppet. Detaljeringsgraden i kommunens resursfördelningssystem är en fråga som kommunen själv förfogar över.

Det är således felaktigt att hävda att beslutet i verksamhetsplanen 2025 om bidrag till enskilda huvudmän ska innehålla budgeterad kostnad för var och en av fem kostnadsposterna enligt 13 kap. 1 § gymnasieförordningen.

Slutligen menar klaganden att ingående samverkanskommunernas budgetar inte ligger till grund för kommunförbundet Storsthms rekommenderade samverkansprislista.

Enligt praxis anses det inte strida mot skollagen att, vid beräkningen av bidrag till en fristående gymnasieskola, utgå från den prislista som tillämpas inom ett samverkansområde (jfr Kammarrätten i Göteborgs dom 2014-07-29 i mål nr 6149-13 och äldre praxis i form av RÅ 2009 ref 3). Det överklagade beslutet strider såldes inte mot bestämmelserna i skollagen eller gymnasieförordningen i det avseendet.

Förvaltningsrätten har i mål nr 3322-23 i mål om laglighetsprövning prövat lagligheten av utbildningsnämndens verksamhetsplan för år 2023. Det var i det målet motsvarande frågor som prövades som i förevarande mål. Förvaltningsrätten avslog överklagandet med motiveringen att det inte var visat att utbildningsnämndens resursfördelningsmodell stred mot likabehandlingsprincipen och vad klaganden fört fram i övrigt inte heller visade att det överklagade beslutet stred mot lag eller annan författning.

Förvaltningsrättens dom överklagades till kammarrätten och kammarrätten i Stockholm beslutade i mål nr 3130-24 att inte meddela prövningstillstånd.

Det är felaktigt som klagande anför att nämndens budget för skolor i egen regi inte ligger till grund för bidrag till enskilda huvudmän.

Med hänvisning till vad som anføres och då klagandena inte heller i övrigt anfört någon omständighet som föranleder att utbildningsnämndens beslut är olagligt i något hänseende som avses i 13 kap. 8 § kommunallagen anser utbildningsförvaltningen sammanfattningsvis att överklagandet ska avslås.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som sitt yttrande till förvaltningsrätten. Med hänsyn till svarstiden behöver beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Ulrika Klemets
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Föreläggande från förvaltningsrätten – laglighetsprövning enligt kommunallagen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör	2025-03-18